

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์
ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน และทักษะชีวิต
ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
(Covid-19) ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง*

DEVELOPMENT OF INTEGRATED LEARNING ACTIVITY PACKAGE WITH
HOME-BASED LEARNING EXPERIENCE TO IMPROVE READING,
ANALYTICAL THINKING, WRITING, AND LIFE SKILLS DURING THE
SPREAD OF CORONAVIRUS DISEASE (COVID -19) FOR STUDENTS
FROM U-SCHOOL MENTORING

จุติพร อัสวาสวรรณ

Jutiporn Assawasowan

สุจินต์ หนูแก้ว

Sujin Nukaew

จุฑามาศ ศุภพันธ์

Juthamas Suppapan

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: assawasowan@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานและเพื่อประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐานสำหรับครูโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง จำนวน 261 คน ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 ชุด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมด้วยการประชุมเชิงประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ สร้างเครื่องมือในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน แบบประเมินทักษะชีวิต และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 ระยะที่ 2 ประเมินผล

* Received 7 October 2022; Revised 29 October 2022; Accepted 31 October 2022

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง จำนวน 2,165 คน และสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวน 2,165 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ชุด มีความเหมาะสมคิดเป็นสัดส่วนโดยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 100 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาการอ่านอยู่ในระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 54.09 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 48.27 ความสามารถในการเขียนอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 51.50 นักเรียนมีทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่าสูงสุดอยู่ในระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 65.31 และผู้ปกครองร้อยละ 71.11 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ, การเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐาน, ความสามารถในการอ่าน, คิดวิเคราะห์, เขียนทักษะชีวิต

Abstract

The purposes of this participatory action research were 1) to develop the integrated learning activity package with home-based learning experience, 2) to assess the results of the developed learning activity package implementation. The research methods were divided into 2 phases. Phrase 1 was to develop learning activity package. 261 teachers from U-School Mentoring was attended the training workshop for developing the activity package with home-based learning; consequently, 6 integrated learning activity packages for grade 1 - 6 students were developed. The quality of the activity package was checked by connoisseurship. The tools for assessing the students' ability in reading, analytical thinking, writing, life skills of students and parental satisfaction were also developed. The IOC of the tools was between 0.67 - 1.00. Phrase 2 was to assess the results of developed learning activity package implementation. 2,165 students in grade 1 - 6 from U-School Mentoring were done the trail on the developed activity package. The results found that all 6 learning activity packages were appropriated. The appropriateness was accounted for 100% of all experts. The reading ability was developed at the highest level 54.09 %, the analytical thinking of the students was developed at the highest level 48.27%, and the writing ability was also developed at the highest level 51.50%. Furthermore, the life skill of the students in awareness, appreciating one's self and others was

highest rating at the highest level 65.31%. The satisfaction of parents was also ranked at the highest level 71.11%.

Keywords: Integrated Learning Activity Package, Home-Based Learning experience, Ability in Reading, Analytical Thinking, Writing and Life Skills

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) เป็นวิกฤติที่ทั่วโลกต่างเผชิญอยู่ในขณะนี้ รัฐบาลทุกประเทศต้องรับฟังมุมมองและความคิดเห็นของบุคลากรทางการแพทย์และผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขในการรับมือ และเตรียมมาตรการลดการแพร่ระบาดในกลุ่มประชาชนให้รัดกุมและเหมาะสม ซึ่งบางครั้งบางมาตรการสร้างผลกระทบต่อสังคมโดยเฉพาะผลกระทบต่อระบบการศึกษานักเรียนไม่สามารถกลับมาใช้ชีวิตและเรียนในชั้นเรียนเฉกเช่นปกติได้และครูไม่สามารถดำเนินการสอนด้วยตนเองในห้องเรียนได้อย่างที่ควรจะเป็น ผู้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาก็พิจารณาช่องทางการเรียนรู้อื่น ๆ ทดแทน เช่น ระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์หรืออีเลิร์นนิง (E-Learning) แต่ประสิทธิภาพของระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ หรืออีเลิร์นนิง (E-Learning) ยังไม่เพียงพอ มีครูเพียงไม่กี่ท่านที่ได้รับการฝึกอบรมเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน อีกทั้งนักเรียนจำนวนมากยังขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนผ่านระบบเทคโนโลยีที่จำเป็นโดยเฉพาะนักเรียนในพื้นที่ชนบทที่ผู้ปกครองของเด็กยากจน ไม่มีเงินที่จะซื้อคอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊กเพื่อเรียนหนังสือผ่านช่องทางออนไลน์ได้ (Kenan Foundation asia, 2020) สอดคล้องกับผลการประชุมผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) สรุปได้ว่าโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยงทุกโรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (On Site) ได้การจัดการเรียนใช้ลักษณะการจัดส่งใบงานให้กับผู้เรียน (On Hand) คือการรับส่งใบงานให้กับนักเรียนในวันจันทร์ของทุกสัปดาห์รับใบงานเก่าและให้ใบงานใหม่ และครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ได้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีอุปกรณ์ไม่ว่าจะเป็นโน้ตบุ๊ก หรือคอมพิวเตอร์ ทำให้นักเรียนขาดโอกาสฝึกฝนปฏิบัติ หรือลงมือค้นหาคำตอบจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้ไม่เพียงแต่จะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายเท่านั้น หากแต่ยังไม่ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ทั้งด้านการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนอีกด้วย

การยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละท้องถิ่นทั่วประเทศทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมกันอย่างเป็นระบบ และเดินหน้าในการพัฒนากระทรวงศึกษาธิการจึงเน้น ความสำคัญของการส่งเสริมบทบาทให้สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ทั่วประเทศทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชมีพันธกิจในการทำหน้าที่เป็นมหาวิทยาลัยที่เลี้ยงโดยการนำองค์ความรู้ทางวิชาการ ความเชี่ยวชาญของบุคลากร ไปช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการร่วมสังเคราะห์ และเสนอประเด็นนโยบายสาธารณะที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น แนวทางหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาที่เลี้ยงให้สามารถยกระดับการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ได้ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) (Covid-19) ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ที่บ้าน คือการจัดการเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐาน (Home based Learning) การเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน ไม่ใช่แค่การส่งเนื้อหาหรือส่งวัตถุดิบให้เด็กเรียนรู้แล้วก็จบแต่คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้จริงๆ ที่บ้าน (ยศวีร์ สายฟ้า, 2564) เพราะการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่บ้านจะเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลอง ค้นคว้า ทบทวน เชื่อมโยงกับจิตใจข้างใน จนเกิดเป็นทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญ และทักษะที่เกิดขึ้นผ่านการมีประสบการณ์ร่วมกันของเด็กและผู้ปกครองโดยเฉพาะทักษะชีวิตจะทำให้ทักษะนั้นคงทนยาวนานและกิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้านจะสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น หากยึดหยุ่นทั้งเนื้อหาและตัวชี้วัดต่าง ๆ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2564) เพราะการเรียนรู้แบบ HBL ต้องมีความยืดหยุ่นสูง การจัดประสบการณ์โดยใช้บ้านเป็นฐานควรนำมาบูรณาการกับกลุ่มสาระต่าง ๆ เพราะการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาเชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นสิ่งเดียวกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่มีคุณค่า นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทักษะทางสังคม สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานและทำให้เกิดการเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง (Clarke, J. H. & Agne, R. M., 1997) การเชื่อมโยงสาระต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐานจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายทั้งครูและผู้เรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชในฐานะสถาบันที่เลี้ยงจึงควรทำหน้าที่ให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในท้องถิ่นเกิดคุณภาพได้จริง ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยการค้นหากิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในบ้าน พัฒนาเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน และทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาที่เลี้ยง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาที่เลี้ยง

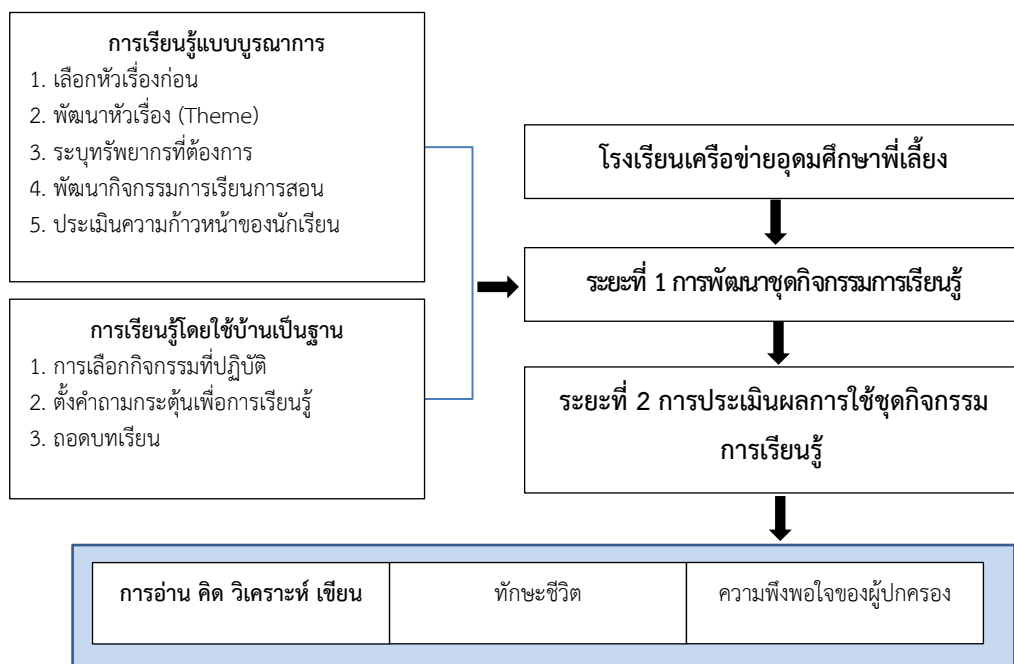
2. เพื่อประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียนและทักษะชีวิตภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน และ ระยะที่ 2 การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียนและทักษะชีวิตภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน มีกรอบแนวคิดในการวิจัยปรากฏดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากร

ประชากร/กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. ประชากรที่ใช้ในระยะที่ 1 การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เป็นครูผู้สอนทุกระดับชั้นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 โรงเรียน เป็นครูโรงเรียนในจังหวัดตรัง 10 โรงเรียน และเป็นครูโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช 8 โรงเรียน รวมจำนวนครู 261 คน

2. ประชากรที่ใช้ในระยะที่ 2 การดำเนินการเพื่อประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

2.1 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในจังหวัดตรัง 10 โรงเรียน และโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช 8 โรงเรียน รวมนักเรียน 2,165 คน

2.2 ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในจังหวัดตรัง 10 โรงเรียน และโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช 8 โรงเรียน รวมผู้ปกครองนักเรียน 2,165 คน

เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เนื้อหาโดยครูแต่ละระดับชั้นเลือกกิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านร่วมกับผู้ปกครองบูรณาการวิชาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ต้องรู้และควรรู้ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เป็นตัวตั้ง จากนั้นจึงเชื่อมโยงไปสู่จุดประสงค์และเนื้อหาย่อยโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงที่เชื่อมโยงระหว่างวิชาความรู้และความสนใจของนักเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2564)

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ดำเนินงานเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การดำเนินการเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน มีการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อหา หลักสูตร สภาพการเรียนการสอนลักษณะการจัดส่งใบงานให้กับผู้เรียน

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เพื่อกำหนดขั้นตอนและวิธีการของการพัฒนาชุดกิจกรรม

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน โดยจัดอบรมครูทั้ง 18 โรงเรียน ซึ่งเป็นประชากร / กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 261 คน แบ่งกลุ่มครูผู้สอนตามระดับชั้นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

2.1 อบรมครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างวันที่ 3 - 4 สิงหาคม 2564

2.2 อบรมครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวันที่ 5 - 6 สิงหาคม 2564

2.3 อบรมครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างวันที่ 9 - 10 สิงหาคม 2564

3. ครูแต่ละระดับชั้นดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน คือ

- 1.1) เลือกกิจกรรมตั้งต้นจากเรื่องใกล้ตัวซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักเรียนและผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกันที่บ้านเน้นการสอดคล้องกับชีวิตจริง ตามความสนใจของเด็ก อาชีพของพ่อแม่ หรือ กิจกรรมประจำวัน
- 1.2) ตั้งคำถามกระตุ้นที่เชื่อมโยงจากกิจกรรมที่เลือกเพื่อการเรียนรู้ การตั้งคำถามจะเป็นแนวทางในการจัดทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนทบทวนความคิดและความรู้สึก
- 1.3) พัฒนาหัวเรื่อง เขียนวัตถุประสงค์โดยกำหนดความรู้และความสามารถที่ต้องการจะให้เกิดแก่ผู้เรียน เขียนวัตถุประสงค์ในลักษณะที่จะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างวิชา กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่กิจกรรม
- 1.4) พิจารณาความสอดคล้องของตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ต้องรู้และควรรู้ของสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2564)
- 1.5) สร้างเอกสารแนะนำการปฏิบัติกิจกรรม
- 1.6) วิเคราะห์แนวทางการวัดและประเมินผล

2) ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมโดยครูแต่ละระดับชั้นนำเสนอชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นในการประชุมเชิงประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) โดยครูแต่ละระดับชั้นประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญรับรองชุดกิจกรรมการเรียนรู้ใน 4 ด้าน คือ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจนกระทั่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ให้การรับรองทั้ง 4 ด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในทุกชุดกิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกันคิดเป็นสัดส่วนโดยความเห็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 การดำเนินการเพื่อประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

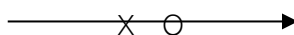
1. การเตรียมการเพื่อนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้

1.1 ประชุมครูและผู้บริหารของโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาที่เลี้ยงสร้างความเข้าใจและกำหนดการนำชุดกิจกรรมไปใช้โดยครูแต่ละระดับชั้นประสานการใช้ชุดกิจกรรมกับนักเรียนและผู้ปกครอง

1.2 การกำหนดแบบแผนการทดลอง

ในการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม กำหนดให้ครูแต่ละระดับชั้นใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว (One-group posttest only design) (Gay, L. R., 1992)

1.3 การดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

1.3.1 นักเรียนร่วมกับผู้ปกครองทำกิจกรรมตามใบกิจกรรมที่ได้รับซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่บ้าน เป็นการสร้างประสบการณ์ร่วมกันระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ที่นักเรียนต้องอยู่บ้าน ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นแต่ละชุดมีลักษณะยืดหยุ่น โดยนักเรียนร่วมกับผู้ปกครองดำเนินกิจกรรมประมาณ 2 สัปดาห์ ในเดือนกันยายน 2564

1.3.2 นักเรียนนำชุดกิจกรรมที่ทำเสร็จแล้วส่งครู จากนั้นครูแต่ละระดับชั้นตรวจประเมิน การอ่านคิดวิเคราะห์เขียน ซึ่งเป็นแบบประเมินด้วยการวัดชนิด 3 ตัวเลือกที่มีการให้คะแนน 1, 2, และ 3 ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบประเมินด้วยการวัดชนิด 3 ตัวเลือกที่มีการให้คะแนน 1, 2, และ 3

ระดับ คะแนน	การอ่าน	การคิดวิเคราะห์	การเขียน
3	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน	อธิบายแยกแยะ	เขียนได้ถูกต้องลำดับ
	เรียงลำดับเหตุการณ์ได้	องค์ประกอบบอก	เหตุการณ์ตามที่นึกคิด
	ชัดเจนสมบูรณ์	ความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ชัดเจนสมบูรณ์	แสดงความคิดเห็นได้ชัดเจน สมบูรณ์
2	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน	อธิบายแยกแยะ	เขียนได้ถูกต้องลำดับ
	เรียงลำดับเหตุการณ์ได้	องค์ประกอบบอก	เหตุการณ์ตามที่นึกคิด
	ชัดเจนสมบูรณ์ ปานกลาง	ความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ชัดเจนสมบูรณ์ ปานกลาง	แสดงความคิดเห็นได้ชัดเจน สมบูรณ์ ปานกลาง
1	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน	อธิบายแยกแยะ	เขียนได้ถูกต้องลำดับ
	เรียงลำดับเหตุการณ์ได้	องค์ประกอบบอก	เหตุการณ์ตามที่นึกคิด
	ชัดเจนไม่ชัดเจนและไม่ สมบูรณ์	ความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ ไม่ชัดเจนไม่สมบูรณ์	แสดงความคิดเห็นได้ไม่ ชัดเจน และไม่สมบูรณ์

1.3.3 ผู้ปกครองประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยแบบประเมินทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 ข้อ ซึ่งสอดคล้องตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 ด้าน ๆ ละ 3 ข้อ คือ 1) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้ตรวจสอบความเหมาะสม โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งเป็นแบบประเมินด้วยการวัดชนิด 3 ตัวเลือกที่มีการให้คะแนน 1, 2, และ 3

3 หมายถึง ประเมินว่านักเรียนมีทักษะชีวิตด้านนั้น ๆ ในระดับดีมาก

2 หมายถึง ประเมินว่านักเรียนมีทักษะชีวิตด้านนั้น ๆ ในระดับดี

1 หมายถึง ประเมินว่านักเรียนมีทักษะชีวิตด้านนั้น ๆ ในระดับพอใช้

1.3.4 ผู้ปกครองประเมินความพึงพอใจจากการทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้ตรวจสอบความเหมาะสม โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00

2. การวิเคราะห์ผลการประเมินการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในภาพรวมของโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาที่เลี้ยง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การจำแนกชนิดของข้อมูล และการคัดเลือกข้อมูลสำคัญเพื่อแสดงหลักฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นมีลำดับขั้นตอนในการสร้าง 6 ขั้นตอน คือ 1) เลือกกิจกรรมตั้งต้นจากเรื่องใกล้ตัวซึ่งเป็นกิจกรรมที่บ้านเน้นการสอดคล้องกับชีวิตจริง ตามความสนใจของเด็ก อาชีพของพ่อแม่ หรือกิจกรรมประจำวัน 2) ตั้งคำถามกระตุ้นที่เชื่อมโยงจากกิจกรรมที่เลือกเพื่อการเรียนรู้ การตั้งคำถามจะเป็นแนวทางในการจัดทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนทบทวนความคิดและความรู้สึก 3) พัฒนาหัวเรื่องโดยกำหนดหน่วย เขียนวัตถุประสงค์โดยกำหนดความรู้และความสมารถที่ต้องการจะให้เกิดแก่ผู้เรียน เขียนวัตถุประสงค์ในลักษณะที่จะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างวิชา กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่กิจกรรม 4) พิจารณาความ

สอดคล้องของตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ต้องรู้และควรรู้ 5) สร้างเอกสารแนะนำการปฏิบัติกิจกรรม 6) วิเคราะห์แนวทางการวัดและประเมินผล ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ชุด กิจกรรมชุด ข.ใช้ให้ประโยชน์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กิจกรรมชุดงานบ้านของเราสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กิจกรรมชุดอาหารดีชีวิที่มีสุขสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กิจกรรมชุดบ้านเราน่าอยู่สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กิจกรรมชุดพืชสวนครัวพระราชสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และกิจกรรมชุดจากภูมิรู้สู่โลกกว้างทาง IT สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักการสำคัญของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ 1) การเลือกกิจกรรมที่นักเรียนและผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ทดลอง ค้นคว้า ทบทวน 2) กิจกรรมต้องเหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น 3) เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม โดยการเชื่อมโยงเนื้อหาสอดคล้องของตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ต้องรู้และควรรู้ ผลการประเมินเชิงประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญรับรองชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ และด้านความมีประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในทุกชุดกิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกันคิดเป็นสัดส่วนโดยความเห็นร้อยละ 100

2. ผลการประเมินการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์เขียนของนักเรียน ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงระดับความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์เขียนของนักเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน

โรงเรียนเครือข่าย อุดมศึกษาที่เลี้ยง	ระดับความสามารถ ในการอ่าน (คน)			ระดับความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ (คน)			ระดับความสามารถ ในการเขียน (คน)		
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ดีมาก	ดี	พอใช้	ดีมาก	ดี	พอใช้
โรงเรียนกมลศรี	98	14	6	100	14	4	95	16	7
โรงเรียนบ้านบางกระบือ	29	40	20	27	38	24	34	38	17
โรงเรียนบ้านโคกยาง	74	69	33	58	77	41	87	55	34
โรงเรียนบ้านทุ่งหินหมาก	20	17	7	20	17	7	19	18	7
โรงเรียนบ้านเหนือคลอง	33	29	19	24	31	26	31	24	26
โรงเรียนวัดกาญจนบุรีรักษ์	35	27	16	36	27	15	38	23	17
โรงเรียนวัดสระไคร	172	71	33	123	100	53	140	72	64
โรงเรียนบ้านชา	74	37	18	74	42	13	71	36	22
โรงเรียนวัดบางดี	136	69	14	131	67	21	140	66	13

โรงเรียนเครือข่าย อุดมศึกษาที่เลี้ยง	ระดับความสามารถ ในการอ่าน (คน)			ระดับความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ (คน)			ระดับความสามารถ ในการเขียน (คน)		
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ดีมาก	ดี	พอใช้	ดีมาก	ดี	พอใช้
โรงเรียนบ้านควน อารี	73	21	16	72	23	15	68	33	9
โรงเรียนวัดวังหีบ	65	30	7	62	32	8	63	29	10
โรงเรียนบ้านไร่ใหญ่	45	5	11	49	6	6	41	10	10
โรงเรียนบ้านทุ่งครั่ง	86	22	14	69	29	24	78	28	16
โรงเรียนบ้านคลอง ขุด	47	54	41	43	59	40	55	59	28
โรงเรียนบ้านหนอง ปรือ	47	35	14	38	34	24	37	44	15
โรงเรียนวัดกัลยา นฤมิต	24	22	4	17	29	4	17	25	3
โรงเรียนบ้านคลองลู	65	35	27	60	42	25	58	48	21
โรงเรียนวัดกลาง	48	56	41	42	64	39	42	56	47
รวม (2,165 คน)	1171	653	341	1045	731	389	1115	684	366
คิดเป็นร้อยละ	54.09	30.16	15.75	48.27	33.76	17.97	51.50	31.59	16.91

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียนของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาที่เลี้ยงมีค่ามากที่สุดอยู่ในระดับดีมากทั้ง 3 ด้าน โดยความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดีมาก 1,171 คน คิดเป็นร้อยละ 54.09 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก 1,045 คน คิดเป็นร้อยละ 48.27 ความสามารถในการเขียนอยู่ในระดับดีมาก 1,115 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 ส่วนความสามารถในการอ่านระดับดี 653 คน คิดเป็นร้อยละ 30.16 ระดับพอใช้ 341 คน คิดเป็นร้อยละ 15.75 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระดับดี 731 คน คิดเป็นร้อยละ 33.76 ระดับพอใช้ 389 คน คิดเป็นร้อยละ 17.97 ความสามารถในการเขียนระดับดี 684 คน คิดเป็นร้อยละ 31.59 ระดับพอใช้ 366 คน คิดเป็นร้อยละ 16.91

2.2 ทักษะชีวิตของนักเรียน ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงระดับทักษะชีวิตของนักเรียนที่ประเมินโดยผู้ปกครองหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน

โรงเรียน เครือข่าย อุดมศึกษาพี่เลี้ยง	ระดับทักษะชีวิต											
	การตระหนักรู้และ เห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น(คน)			การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และ แก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์(คน)			การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด(คน)			การสร้างสัมพันธภาพ ที่ดีกับผู้อื่น(คน)		
	ดี มาก	ดี	พอใช้	ดี มาก	ดี	พอใช้	ดี มาก	ดี	พอใช้	ดี มาก	ดี	พอใช้
โรงเรียนกมลศรี	108	7	3	94	19	5	112	5	1	104	9	5
โรงเรียนบ้านบาง กระบือ	53	25	11	38	33	18	39	35	15	40	32	17
โรงเรียนบ้านโคก ยาง	88	72	16	88	72	16	69	86	21	89	73	14
โรงเรียนบ้านทุ่ง ชันหมาก	25	15	4	16	25	3	19	21	4	27	16	1
โรงเรียนบ้านเหนือ คลอง	51	23	7	44	32	5	49	24	8	58	19	4
โรงเรียนวัดกาญจน บริรักษ์	48	28	2	33	41	4	37	40	1	43	31	4
โรงเรียนวัดสระใคร	189	80	7	144	110	22	168	95	13	181	86	9
โรงเรียนบ้านชา	71	57	1	55	63	11	66	55	8	77	48	4
โรงเรียนวัดบางดี	114	100	5	105	106	8	106	105	8	132	84	3
โรงเรียนบ้านควน อารี	69	26	15	58	33	19	69	31	10	72	31	7
โรงเรียนวัดวังหีบ	82	18	2	50	46	6	74	25	3	57	42	3
โรงเรียนบ้านไร่ ใหญ่	53	7	1	44	9	8	50	9	2	47	9	5
โรงเรียนบ้านทุ่ง ครั้ง	87	24	11	76	30	16	84	25	13	87	24	11
โรงเรียนบ้านคลอง ขุด	85	42	15	59	55	28	80	44	18	76	49	17
โรงเรียนบ้านหนอง ปรือ	51	38	7	29	56	11	39	49	8	52	36	8
โรงเรียนวัดกัลยา นฤมิตร	27	22	1	19	26	5	24	24	2	31	18	1
โรงเรียนบ้านคลอง ลู	69	53	5	43	73	11	64	56	7	75	46	6
โรงเรียนวัดกลาง	144	1	-	139	6	-	140	5	-	145	-	-
รวม (2,165 คน)	1414	638	113	1134	835	196	1289	734	142	1393	653	119
คิดเป็นร้อยละ	65.31	29.47	5.22	52.38	38.57	9.05	59.54	33.90	6.56	64.34	30.16	5.50

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับทักษะชีวิตของนักเรียนที่ประเมินโดยผู้ปกครองหลังการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน นักเรียนมีทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีค่าสูงสุดอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 65.31 ส่วนระดับดี 638 คน คิดเป็นร้อยละ 29.47 และระดับพอใช้ 113 คน คิดเป็นร้อยละ 5.22 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดีมาก 1,134 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 ระดับดี 835 คน คิดเป็นร้อยละ 38.57 และระดับพอใช้ 196 คน คิดเป็นร้อยละ 9.05 ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอยู่ในระดับดีมาก 1,289 คน คิดเป็นร้อยละ 59.54 ระดับดี 734 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 และระดับพอใช้ 142 คน คิดเป็นร้อยละ 6.56 ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นอยู่ในระดับดีมาก 1,393 คน คิดเป็นร้อยละ 64.34 ระดับดี 653 คน คิดเป็นร้อยละ 30.16 และระดับพอใช้ 119 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50

2.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละความพึงพอใจของผู้ปกครองหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน

รายการ	ร้อยละความพึงพอใจของผู้ปกครอง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักเรียนมีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง	27.78	72.22	-	-	-
2. ผู้ปกครองสามารถสอนงานบ้านให้กับนักเรียน	16.67	83.33	-	-	-
3. การจัดการเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เปลี่ยนผู้ปกครองให้เป็นครู	27.78	72.22	-	-	-
4. กิจกรรมงานบ้านทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	16.67	83.33	-	-	-
5. ผู้ปกครองสามารถดูแลช่วยเหลือกิจวัตรประจำวันของนักเรียน	22.22	77.78	-	-	-
6. การทำงานบ้านทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้ปกครอง	16.67	83.33	-	-	-
7. การเรียนที่บ้านเป็นภาระสำหรับผู้ปกครอง	11.11	38.89	50.00	-	-
8. การทำงานบ้านทำให้นักเรียนเกิดทักษะใหม่ ๆ	11.11	88.89	-	-	-
9. ผู้ปกครองรู้สึกเบื่อหน่ายที่จะต้องทำหน้าที่แทนครู	5.56	27.78	55.55	11.11	-
10. ผู้ปกครองมีความสุขเมื่อได้มีส่วนร่วมเรียนรู้กับนักเรียน	16.67	83.33	-	-	-
คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ	17.22	71.11	10.56	1.11	-

จากตารางที่ 4 พบว่า โดยเฉลี่ยผู้ปกครองร้อยละ 71.11 มีความพึงพอใจในระดับมาก และร้อยละ 17.22 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ผู้ปกครองร้อยละ 10.56 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และร้อยละ 1.11 มีความพึงพอใจในระดับน้อย

อภิปรายผล

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานเพื่อพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน และทักษะชีวิตภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง มีประเด็นที่นำมาอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากแนวคิดการเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐาน โดยในชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับเด็กที่บ้านได้อย่างสนุกสนานทั้งเด็ก ๆ ยังได้ฝึกทักษะชีวิต และได้เสริมสร้างประสบการณ์ผ่านการได้ลงมือทำด้วยตนเอง ซึ่งประเทศสิงคโปร์เริ่มนำ การเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐาน (HBL) มาใช้หลังจากโควิด-19 ระบาด (ยศวีร์ สายฟ้า, 2564) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากในสภาวะโรคระบาดในปัจจุบันทำให้เด็ก ๆ ไม่สามารถกลับเข้าไปเรียนในโรงเรียนได้อย่างปลอดภัยจึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองยุคใหม่ที่จะต้องทำหน้าที่พ่อแม่และคุณครูไปพร้อม ๆ กัน ชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น เช่น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วย ข.ไข่ให้ประโยชน์ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กและผู้ปกครองได้สำรวจจำนวนไข่และลักษณะของไข่ ทำอาหารจากเมนูไข่ หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้อาหารดีชีวิที่มีสุขของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เด็ก ๆ สำรวจวัตถุดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหารที่มีอยู่ในบ้านของตนเองและคิดเมนูอาหารและทำอาหารร่วมกับผู้ปกครอง เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนนี้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ด้วยตนเองในสถานการณ์ที่เป็นจริง (Authentic Learning Activity) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความเกี่ยวข้องของสิ่งแวดล้อมรอบตัวกับชีวิตของตนเองจึงต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้า สอบสวน สำรวจ ในบริบทที่เป็นจริง

นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากแนวคิดการบูรณาการซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นภารกิจที่ครูในยุคปฏิรูปการศึกษาทุกคนต้องปฏิบัติ การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรโดยนำความรู้มาสัมพันธ์เป็นสิ่งเดียวกันทำให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นไปของโลก สามารถพัฒนากระบวนการคิด โดยการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงสัมพันธ์และพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ลุ่มลึกสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างมีความหมาย เช่น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วย ข.ไข่ให้ประโยชน์ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กิจกรรมสำรวจจำนวนไข่

และลักษณะของไข่ ทำอาหารจากเมนูไข่ จะสัมพันธ์กับรหัสตัวชีวิต ค.1.1 ป.1/1, ค.1.1 ป.1/2 ค.1.1 ป.1/3, ศ 1.1 ป.1/1, ง 1.1 ป.1/1, ง 1.1 ป.1/2, ง 1.1 ป.1/3 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2564) ซึ่งครูสามารถประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตามตัวชีวิต

จุดเด่นของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เป็นการค้นพบวิธีการปรับปรุงการเรียนรู้ โดยเฉพาะในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) เพื่อพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน และทักษะชีวิต โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้านที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนและบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกันตามขั้นตอนการพัฒนาขอบเขตเนื้อหาและสร้างหน่วยบูรณาการ การเชื่อมโยงเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในลักษณะองค์รวม และเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้ปกครองสามารถสอนงานบ้านให้กับนักเรียนได้ การทำงานบ้านทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนเกิดทักษะใหม่ ๆ นักเรียนมีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองมีความสุขเมื่อได้มีส่วนร่วมเรียนรู้กับนักเรียน ซึ่งผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับมากและระดับมากที่สุด

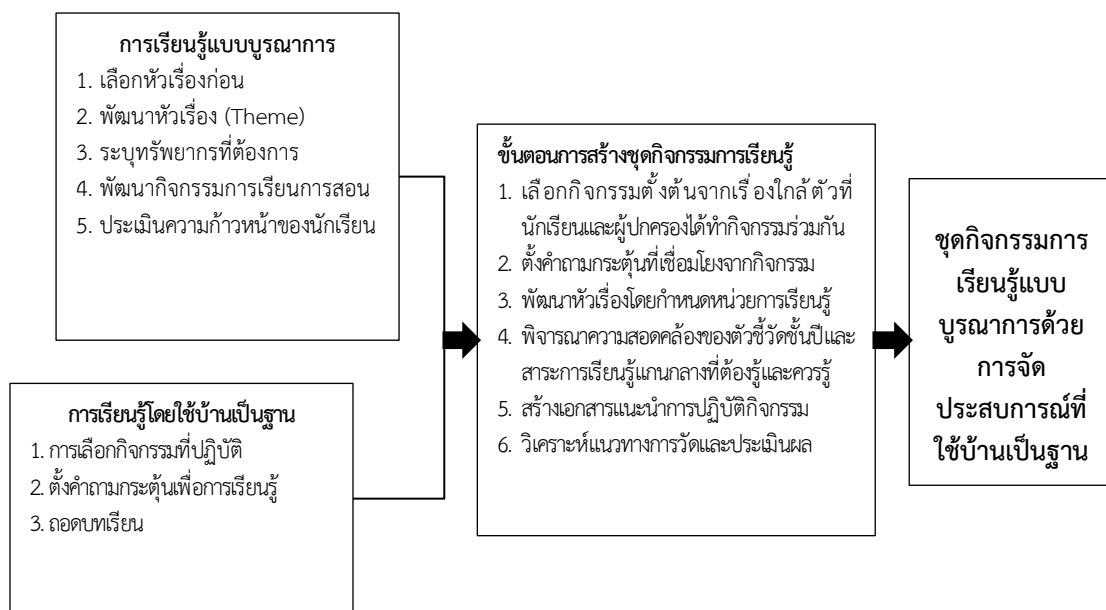
2. การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานมีผลต่อการอ่านคิดวิเคราะห์เขียนของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาที่เลี้ยงในระดับมากและมากที่สุดรวมมากกว่าร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์เขียนได้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีกิจกรรมที่สำคัญคือการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมกับผู้ปกครองการได้ลงมือกระทำช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์สามารถอธิบายแยกแยะองค์ประกอบบอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ชัดเจนสมบูรณ์มีความเข้าใจที่กลุ่มลึก ประกอบกับการใช้ประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานผู้ปกครองสามารถสอนงานบ้านให้กับนักเรียนและกิจกรรมงานบ้านทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จึงเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอ่านเขียนเพิ่มขึ้นโดยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เปลี่ยนผู้ปกครองให้เป็นครู (ปริยานุช ปริชามมัตย์, 2564) สอดคล้องกับความคิดเห็นของ น้ำฝน ญนงษ์ ได้เสนอความคิดเห็นจากการเข้าร่วมเวทีสนทนาในการประชุมวิชาการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐานว่า “ผู้ปกครองจะรับบทเป็นคุณครูต่อจากคุณครูที่เตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้อีกครั้งหนึ่ง ถือว่าเป็นการใช้เวลาในการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมที่ลงตัว ไม่ต้องแยกส่วนเหมือนเมื่อก่อน การใช้กิจกรรม Home-Based Learning ถือว่าประสบความสำเร็จเพราะเสียงตอบรับจากผู้ปกครองก็คือ สิ่งที่เกิดขึ้นเลยคือทักษะของนักเรียน จากที่ไม่เคยจะลุกขึ้นมาวาดเขียนเลยเมื่อมีใบงานต้องทำว่าวาดเขียนมีขั้นตอนอย่างไร นักเรียนก็ได้ลงมือปฏิบัติจริง จะได้มากได้น้อยแต่นักเรียนก็ได้รู้ว่าใช้วัสดุอุปกรณ์อะไร มีขั้นตอนอย่างไร จากที่ไม่เคยเข้าครัวไม่เคยทำอาหารรอกินอย่างเดียว ก็ได้เรียนรู้ได้สำรวจวัสดุอุปกรณ์ในครัว อันนี้คือหม้อ ภาษาอังกฤษว่าอย่างไร ในครัวมีช้อนก็มี มีจานก็มี การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของกิจกรรมในบ้าน แต่ละกิจกรรม

ไม่ใช่ลงมือทำอย่างเดียว พอลงมือทำเสร็จ สิ่งที่เราจะรู้ได้นักเรียนเรียนรู้แล้ว สิ่งที่เป็นตะกอนของความรู้อคือการทำให้งาน ซึ่งหากนักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองแล้ว นักเรียนจะทำใบงานเองได้” (นำฝน อนุวงศ์, 2564) จึงส่งผลต่อระดับของการอ่านคิดวิเคราะห์เขียนและส่งผลต่อทักษะชีวิตทั้งในด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เพราะการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมจะเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองค้นคว้า ทบทวน เชื่อมโยงกับจิตใจข้างใน จนเกิดเป็นทักษะต่างๆ ที่สำคัญ ทักษะที่เกิดขึ้นผ่านการมีประสบการณ์ร่วมจะทำให้ทักษะนั้นคงทนยาวนานและติดตัวไปตลอดกาล (รชนีกร ศรีฟ้าวัฒนา และบัว คำดี, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากงานวิจัยนี้คือการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน ตอบสนองต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับเด็กที่บ้านได้อย่างง่าย ๆ และสนุก มีขั้นตอนในการสร้าง 6 ขั้นตอน ปรากฏดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน และ ระยะที่ 2 การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ เขียนและทักษะชีวิตภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง จำนวน 261 คน นักเรียนจำนวน 2,165 คน และผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 2,165 คน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมี 6 ชุด สำหรับใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมโดยการประชุมเชิงประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) ซึ่งมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคิดเป็นสัดส่วนโดยความเห็นด้วยร้อยละ 100 ประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยทดลองใช้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเครือข่ายอุดมศึกษาพี่เลี้ยง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาการอ่านอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 54.09 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 48.27 ความสามารถในการเขียนอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 51.50 นักเรียนมีทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีค่าสูงสุดอยู่ในระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 65.31 และผู้ปกครองร้อยละ 71.11 มีความพึงพอใจในระดับมาก ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการสนับสนุนให้มีการจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนรู้และทักษะของผู้เรียนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างครอบคลุมสมบูรณ์และมีคุณภาพมากขึ้น ประกอบกับการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานให้เป็นไปตามหลักการของการบูรณาการซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรโดยเฉพาะการให้ครูแต่ละกลุ่มสาระร่วมกันจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า HBL Package ไปให้ผู้ปกครองและนักเรียนที่อยู่ที่บ้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานเป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่เกิดขึ้นที่บ้าน แต่ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการออกแบบชุดกิจกรรมสู่กิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้าน ดังนั้น ครูผู้สอนต้องทำการศึกษา วิธีการขั้นตอน ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เข้าใจ จนกระทั่งได้แนวคิด วิธีการที่สำคัญของขั้นตอนการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้และปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวชี้วัดต่อไป และผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกเล่า ผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวก

และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ หาคำตอบและสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองจะต้องทำหน้าที่พ่อแม่และคุณครูไปพร้อม ๆ กัน ผู้สอนจึงต้องส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้เรียนและผู้ปกครองให้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(Covid-19) และพัฒนาชุดกิจกรรมเพิ่มเติมและหากโรงเรียนสามารถเปิดเรียนได้ในสถานการณ์ปกติผู้สอนก็ยังคงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานได้ ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้สามารถได้ผลที่ขยายไปสู่บริบทที่กว้างขึ้น ควรศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐานในระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับมัธยมศึกษาด้วย และควรมีการวิจัยติดตามความสามารถในการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการจัดประสบการณ์ที่ใช้บ้านเป็นฐาน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณงบประมาณสนับสนุนจากโครงการยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในโครงการยกระดับการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์เขียน ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- น้ำฝน อนุวงศ์. (2564). ความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน. (นายไกรเดช ไกรสกุล, สัมภาษณ์เมื่อ 18 กันยายน 2564)
- ปรียานุช ปรีชาผาทย. (2564). HOME-BASED LEARNING : บทบาทผู้ปกครองในวันที่ลูกต้องเรียนแบบ homemade ที่บ้าน. เรียกใช้เมื่อ 3 กันยายน 2564 จาก <https://thepotential.org/knowledge/home-based-learning/>.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2564). Home-Based Learning (HBL) คืออะไร?. เรียกใช้เมื่อ 3 กันยายน 2564 จาก <https://www.educathai.com/videos/373>
- รชนีกร ศรีฟ้าวัฒนา และบัว คำดี. (2563). Home Based Learning “วิชามานุษย” สร้างการเรียนรู้ครูคือพ่อแม่. เรียกใช้เมื่อ 6 สิงหาคม 2564 จาก <https://mappalearning.co/home-based-learning-info/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554). แนวคิดเรื่องทักษะชีวิตและการพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานการวิจัยสภาพปัญหาและแนวทาง
แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี.คอมพิวนิเคชั่น.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2564) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางต้องรู้และควร
รู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับการจัดการเรียนรู้
ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
(Covid-19). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.

Clarke, J. H. & Agne, R. M. (1997). Interdisciplinary High school Teaching. Boston:
Allyn and Bocon.

Gay, L. R. (1992). Educational Research: Competencies for Analysis and Application. New
York: Merrill.

Kenan. (2020). การแพร่ระบาดของโควิด-19 สร้างผลกระทบต่อการศึกษาไทย. เรียกใช้เมื่อ 3
กันยายน 2564 จาก [https://www.kenan-asia.org/th/covid-19-education-
impact/#respond](https://www.kenan-asia.org/th/covid-19-education-impact/#respond).